

Sygn. akt I ACa 856/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	st. sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. A. (1)

przeciwko (...) Przedsiębiorstwu (...)Sp. z o.o. w C.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 8 grudnia 2015 r., sygn. akt VII GC 265/13

1. oddala apelację;

2. nie obciąża strony pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego należnymi powodowi.

SSA Grzegorz Krężolek SSA Wojciech Kościółek SSA Barbara Górczanowska

Sygn. akt : I ACa 856/16

UZASADNIENIE

A. A. (1) domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w C. kwoty 384.113,26 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2013r. do dnia 11 marca 2013r oraz obciążenia spółki kosztami procesu.

Uzasadniając żądanie wskazał, iż w dniu 6 Lutego 2013r. zawarł ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w W. , umowę sprzedaży węgla, w wykonaniu której dostarczył kupującej miał węglowy o wartości dochodzonej pozwem.

Następnie węgiel ten spółka sprzedała i dostarczyła stronie pozwanej.

Powód i spółka z W. zawarły umowę przelewu przyszłych wierzytelności z tytułu ceny sprzedaży węgla, dokonanej przez L. na rzecz(...)- spółka z o. o. w C. do wysokości kwoty przysługującej powodowi z tytułu ceny za miał , na podstawie umowy ze spółką z W..

Pismem z dnia 13 lutego 2013r., doręczonym stronie pozwanej 22 lutego 2013r., cedent zawiadomiła ją o cesji wierzytelności, polecając jednocześnie dokonanie zapłaty za dostarczone paliwo w kwocie 384.113,26 zł , bezpośrednio na rachunek A. A. (1).

Pismem z dnia 11 marca 2013r. spółka (...) poinformowała zbywcę miału, że wobec wątpliwości co do treści umowy przelewu, nie kwestionując swojego zadłużenia wobec spółki- cedenta - na ogólną kwotę 437.162,82 zł, złoży przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

Wątpliwości pozwanej spółki co do rzeczywistego wierzyciela, wynikały w związku z zajęciem wierzytelności z tytułu ceny za sprzedany surowiec u strony pozwanej , jako trzeciodłużnika przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla (...), w sprawie z wniosku wierzyciela tej spółki (...).

Postanowieniem z dnia 4 lipca 2013r. Sąd Rejonowy wC.zezwolił stronie pozwanej na złożenie do depozytu sądowego kwoty 437.162,82 zł której częścią była należność objęta umową cesji pomiędzy powodem i spółką (...).

Na mocy postanowienia Sądu wydanie przedmiotu świadczenia złożonego do depozytu mogło nastąpić po przedstawieniu prawomocnego orzeczenia Sądu w przedmiocie zasądzenia świadczenia lub ustalenia istnienia wierzytelności wobec strony pozwanej.

W okresie od kwietnia do czerwca 2013r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla (...) W. dokonał na rzecz wierzycieli spółki z W. , kolejnych zajęć wierzytelności przysługujących tej spółce wobec pozwanej .

W ocenie powoda umowa cesji jaką zawarł ze spółką (...) , jakkolwiek dotyczyła wierzytelności przyszłych jest umową ważnie zawartą , która wywołała skutek prawny z chwilą obciążenia strony pozwanej przez cedentkę fakturami za dostarczony miał węglowy i zawiadomienia jej o zawarciu umowy przelewu.

A. A. (1) argumentował dalej , że w dacie zawiadomienia o zawarciu umowy cesji czyli 22 lutego 2013r. zajęta , w ramach postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika, była wyłącznie wierzytelność L. wobec strony pozwanej , prowadzonego z wniosku wierzyciela M. B. (1).

W związku ze spłatą przez powoda długu spółki z W. wobec tej wierzycielki , będącego przedmiotem postępowania wykonawczego, która stanowiła realizację trójstronnego porozumienia pomiędzy wierzycielką , powodem i spółką - dłużnikiem , zawartego w dniu 10 kwietnia 2013r., postępowanie egzekucyjne zostało umorzone ze skutkiem w postaci upadku uprzednio dokonanego zajęcia.

Do pozostałych zajęć komorniczych doszło w okresie od kwietnia do czerwca 2013r., w czasie, gdy wierzytelność (...) Sp. z o.o. wobec strony pozwanej została wcześniej skutecznie przeniesiona na A. A. (1) jako jej cesjonariusza , w zakresie obecnie dochodzonym pozwem na podstawie umowy cesji z 6 lutego 2013r. Zatem zajęcia te pozostają wobec niej bezskuteczne.

Spółka (...) w C. , odpowiadając na pozew , domagała się oddalenia powództwa i przyznania na swoją rzecz kosztów postępowania.

W swoim stanowisku procesowym przyznała, że w dniu 21 stycznia 2013r. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę nr (...), obejmującą sprzedaż miału węglowego. W dniu 19 lutego 2013r , spółka ciepłownicza otrzymała od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla(...)zawiadomienie o zajęciu wierzytelności należnej dłużnikowi L. wobec niej , w ramach postępowania egzekucyjnego prowadzonego z inicjatywy wierzycielki M. B. (1).

W późniejszym okresie pozwana spółka otrzymała kolejne zajęcia tej wierzytelności na poczet egzekwowanych należności innych podmiotów wobec byłej kontrahentki.

Pismo jakie skierowała do pozwanej spółka z W. , datowane na 13 lutego 2013r wzbudziło wątpliwości pozwanej co do jego charakteru. Z uwagi na jego treść nie było jasne czy stanowi ono polecenie płatnicze , obejmujące wskazanie co do sposobu spełnienia świadczenia [z tytułu zapłaty ceny za sprzedany miał węglowy] , bezpośrednio do rąk osoby trzeciej A. A. , czy też jest zawiadomieniem o dokonanej cesji wierzytelności dotąd służącej spółce od pozwanej . Wobec tego (...)zwróciła się do spółki o stosowne wyjaśnienia.

Jej zdaniem odpowiedź L. nie usunęła tych wątpliwości, nawet po tym, kiedy później , przesłała swojej byłej kontrahentce umowę przelewu zawartą z A. A. (1).

Strona pozwana podnosiła , że nie kwestionuje swojego zobowiązania z tytułu umowy sprzedaży zawartej z L. , a tylko fakt zawarcia umowy przelewu z 6 lutego 2013r i jej skuteczność. Stanowisko to wspierała odwołaniem się do treści (...) umowy przelewu , z których , w jej ocenie , nie wynika jaka wierzytelność i w jakiej kwocie była przedmiotem cesji. Wątpliwości budzi także ta jej część , w której odwołano się do polecenia płatniczego , a cedentka zobowiązała się do dochodzenia należności objętych cesją zbytych przez nią na rzecz cesjonariusza.

Spółka (...) argumentowała ponadto , iż przeciwko L. toczy się postępowanie egzekucyjne w toku którego doszło do zajęcia całej wierzytelności tej spółki wobec pozwanego . Tym samym powstaje wątpliwość czy umowa cesji o ile rzeczywiście została zawarta, nie służyła obejściu dokonanych przez organ egzekucyjny zajęć.

Podnosiła także , iż przedstawione wątpliwości podzielił Sąd Rejonowy w C.który zezwolił na złożenie środków pieniężnych, odpowiadających wartości tej wierzytelności , w tym jej części mającej przynależeć powodowi , do depozytu sądowego.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia (...) , Sąd Okręgowy w Kielcach, uwzględniając powództwo w całości :

- zasądził od strony pozwanej Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. , na rzecz powoda A. A. (1) kwotę 384 113, 26 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2013r , oraz sumę 26 563 złote , tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

W dniu 21 stycznia 2013r strona pozwana zawarła z L. - spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. , umowę sprzedaży miału węglowego nr (...).

W dniu 6 lutego tego roku A. A. (1) zawarł z tą samą spółką umowę nr (...), której przedmiotem była sprzedaż przez powoda węgla energetycznego - miału, w okresie od 6 do 21 lutego 2013r.

Cena będącego przedmiotem obrotu paliwa, została ustalona na kwotę 265 zł za 1 tonę, koszt transportu samochodowego do miejsca dostawy na kwotę 60 zł za 1 tonę.

W przypadku transportu samochodowego węgiel miał być dostarczony zgodnie z § (...)umowy do strony pozwanej - (...) C. w C..

W umowie ustalono parametry węgla, oraz to , że miał on być dostarczany partiami . Zapłata ceny przez nabywcę - L. - miała następować na podstawie wystawionych przez sprzedawcę , A. A. (1) faktur, płatnych w terminie 21 dni.

W tym samym dniu powód jako cesjonariusz zawarł ze spółką z W. jako cedentem, umowę cesji wierzytelności.

W § (...) umowy jako jej cause wskazano wierzytelności cesjonariusza wynikające z umowy sprzedaży węgla energetycznego nr (...). Zgodnie z § (...) umowy przedmiotem cesji była wierzytelność cedentki z tytułu sprzedaży węgla, dostarczonego przez cesjonariusza, przysługująca L. wobec strony pozwanej - spółki (...) w C..

Kwota wierzytelności stanowiącej przedmiot przelewu miała odpowiadać kwocie wierzytelności przysługującej cesjonariuszowi za miał węglowy dostarczony przez niego cedentowi na podstawie umowy z 6 lutego 2013r. W §(...) spółka (...) przyjęła na siebie odpowiedzialność za wypłacalność pozwanej spółki, w przypadku braku z jej strony płatności, zleconej przez cedentkę poleceniem płatniczym. Zobowiązała się także wobec cesjonariusza dochodzić jego należności, w drodze podejmowanych przez siebie działań prawnych i egzekucyjnych. Polecenie płatnicze miało wskazywać spółce ciepłowniczej z C. że należność za węgiel ma zapłacić bezpośrednio A. A. (1) - jako cesjonariuszowi.

Dostawy węgla dla pozwanej miały być zrealizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem do dnia 13 lutego 2013r.

Sprzedaż węgla przez A. A. na rzecz spółki z W. miała miejsce w dniach 7,8 lutego, a następnie 11 i 12 lutego 2013r.

Z tego tytułu sprzedający obciążył L. fakturami nr: (...) z dnia 7.02.2013r. na kwotę 32.777,53 zł z terminem zapłaty 28.02.2013r., (...) z dnia 8.02.2013r. na kwotę 5.555,66 zł z terminem zapłaty 1.03.2013r., (...) z dnia 8.02.2013r. na kwotę 10.885,50 zł z terminem zapłaty 1.03.2013r. (...) z dnia 8.02.2013r. na kwotę 48.077,63 zł z terminem zapłaty 1.03.2013r., (...) z dnia 11.02.2013r. na kwotę 5.585,18 zł z terminem zapłaty 4.03.2013r., (...) z dnia 12.02.2013r. na kwotę 243.478,13 zł z terminem zapłaty 5.03.2013r., (...) z dnia 12.02.2013r. na kwotę 3.672,29 zł z terminem zapłaty 5.03.2013r., (...) z dnia 12.02.2013r. na kwotę 34.081,33 zł z terminem zapłaty 5.03.2013r.

Łączna należność objęta tymi dokumentami rozliczeniowymi, zamknęła się wielkością 384.113,26 zł, obecnie dochodzoną pozwem.

Ponadto w dniach 8,11,12 i 13 lutego 2013r. L. sprzedała stronie pozwanej miał węglowy o łącznej wartości 457.186,04 zł obciążając go fakturami nr: (...) z dnia 8.02.2013r. na kwotę 42.325,78 zł z terminem zapłaty 21.02.2013r., (...) z dnia 11.02.2013r. na kwotę 61.568,49 zł z terminem zapłaty 24.02.2013r., (...) z dnia 12.02.2013r. na kwotę 308.612,85 zł z terminem zapłaty 25.02.2013r., (...) z dnia 13.02.2013r. na kwotę 44.678,92 zł z terminem zapłaty 27.02.2013r. Faktury miały być płatne na konto bankowe zbywcy. Na fakturach korygujących m.in. do faktur (...) wystawionych przez spółkę zbywcę, wobec strony pozwanej w dniu 22 lutego 2013r. w miejscu numeru konta bankowego wskazano (...)

Pismem z dnia 13 lutego 2013r., które spółka z C. otrzymała w dniu 22 lutego 2013r. L. poinformowała ją, powołując się na art. 509 kc, aby kwotę 384.113,26 zł stanowiącą należność z faktur nr (...), przekazała na rachunek bankowy przedsiębiorstwa (...). Oświadczenie to pozwany miał potraktować jako polecenie płatnicze i wskazać ten tytuł na przelewie, wskazanej sumy.

W dniu 19 lutego 2013r., działając w ramach postępowania egzekucyjnego, oznaczonego sygnaturą Km 1996/11 z wniosku wierzyciela M. B. (1) przeciwko spółce (...) jako dłużnikowi, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla (...) dokonał zajęcia wierzytelności dłużnika przysługującej spółce z W. wobec strony pozwanej z tytułu zapłaty ceny za sprzedane paliwo węglowe.

Podstawą zajęcia była norma art. 895 kpc. Jednocześnie na podstawie art. 896 § 1 pkt 1 i 2 kpc, komornik wezwał spółkę- dłużnika zajętej wierzytelności- do złożenia oświadczeń czy dłużnikowi L. należy się od niej zajęta wierzytelność, czy ją zrealizuje, czy też odmawia tego i z jakiej przyczyny.

W związku z dokonanym zajęciem spółka (...), pismem z dnia 28 lutego 2013r zwróciła się do L. o przesłanie mu kopii umowy przelewu wierzytelności, która potwierdziłaby, iż rzeczywiście doszło do skutecznego przelewu, będącej przedmiotem obecnego sporu, wierzytelności pomiędzy nią jako cedentem i A. A. jako cesjonariuszem.

W ocenie strony pozwanej pismo spółki z W. z dnia 13 lutego 2013r wywoływało w tym zakresie wątpliwości. Nie pozwalało na jednoznaczne ustalenie daty przelewu, wysokości przelanej wierzytelności oraz jej identyfikacji , w odniesieniu do faktur wystawionych przez spółkę- cedenta.

Strona pozwana uprzedziła równocześnie , że w przypadku niedostarczenia mu umowy, potraktuje powyższe pismo L., nie jako zawiadomienie o przelewie lecz jako polecenie płatnicze.

W dniach 6 i 7 marca 2013r. cedentka przesłała (...)w C. egzemplarz umowy cesji zawartej z powodem wraz z rozliczeniami i wyjaśnieniem, że tylko część zajętej wierzytelności przysługuje spółce , co jest następstwem umów przelewu tak z powodem jak innymi podmiotami W ramach tej korespondencji strona pozwana otrzymała także od byłej kontrahentki umowy cesji zawarte przez nią z A. - spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w K., Z. S., B. S..

Pismem z 11 marca 2013r. pozwana poinformowała L. , że dostarczone mu przez spółkę cztery umowy cesji wierzytelności na rzecz wymienionych w nim podmiotów, w tym A. A. (1), budzą jej dalsze wątpliwości co do faktycznych dat ich zawarcia i ważności , stwierdzonych tymi dokumentami czynności prawnych , w związku z czym podjęła decyzję o wystąpieniu do Sądu z wnioskiem o zezwolenie na złożenie kwoty 437.162,82 zł do depozytu sądowego.

Pismo to otrzymał do wiadomości Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla (...)prowadzący egzekucję w sprawie Km 1996/11

W tym samym dniu- 11 marca 2013r , pozwana złożyła do Sądu Rejonowego w C.wniosek o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego kwoty 437.162,82 zł stanowiącej część należności za nabyty od (...) Sp. z o.o. miał węglowy w ramach umowy z 21.01.2013r. nr (...).

W dniu 10 kwietnia 2013r. A. A. (1) , spółka (...) i jej wierzycielka M. B. (1), zawarli porozumienie na podstawie którego powód przejął dług L. wobec wierzycielki w kwocie 26.846,58 zł i spłacił go w całości wobec niej, w dniu zawarcia porozumienia. W zamian, M. B. (1) zobowiązała się do złożenia do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla (...)prowadzącego egzekucję z jej inicjatywy, w sprawie Km 1996/11, wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Postanowieniem z dnia 4 lipca 2013r. Sąd Rejonowy w C.w sprawie I Ns 496/13, zezwolił pozwanej spółce na złożenie powyższej kwoty do depozytu sądowego zastrzegając, że wydanie depozytu może nastąpić po przedstawieniu prawomocnego orzeczenia sądu w przedmiocie zasądzenia świadczenia od (...) lub prawomocnego orzeczenia sądu w przedmiocie ustalenia istnienia wierzytelności w stosunku do wnioskodawcy.

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2013r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla (...)w sprawie Km 1996/11, w uwzględnieniu wniosku w M. B. (1) umorzył postępowanie egzekucyjne.

W dniu 22 kwietnia 2013r. ten sam organ egzekucyjny , w sprawach Km 1677/11, Km 1966/12 z wniosku wierzyciela (...) S.A., przeciwko dłużnikowi dokonał zajęcia wierzytelności przysługującej dłużnikowi wobec strony pozwanej. Kolejnych zajęć tej wierzytelności komornik dokonał w dniu 29 maja .2013r. w sprawie Km 131/09 z wniosku wierzyciela Rafinerii (...) S.A., w dniu 3 czerwca 2013r. w sprawie Km 1599/10 z wniosku K. (...) - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w dniu 11 czerwca 2013r. w sprawach: Km 364/10 z wniosku Skarbu Państwa - (...)S., Km 1291/10 z wniosku Politechniki (...), Km 1676/11 z wniosku A. - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością , Km 1678/11 z wniosku (...) Ochrona - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2014r. Sąd Okręgowy w Lublinie, w sprawie o sygnaturze II Ca 969/13 , na skutek apelacji od orzeczenia Sądu Rejonowego w C. zmienił powyższe postanowienie w ten sposób, że oddalił wniosek o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w sprawie zaszyły okoliczności wykluczające możliwość złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, z uwagi na zajęcie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla (...)w dniu 22 kwietnia 2013r. , a następnie w maju i czerwcu 2013r., wierzytelności L. należnej od (...) na rzecz kolejnych wierzycieli spółki z których inicjatywy prowadzone są postępowania egzekucyjne przez ten sam organ wykonawczy.

Zdaniem Sądu II instancji, dłużnik zajętej wierzytelności nie może uzyskać zgody Sądu na dokonanie czynności wywołującej takie same skutki jak spełnienie świadczenia, skoro, wobec dokonanych kolejnych zajęć nie wolno mu spełnić świadczenia na rzecz dłużnika.

W dniu 13 sierpnia 2014r. Sąd Rejonowy w C. przekazał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym dla (...)całą kwotę 437.162,82 zł złożoną na rachunek depozytowy Sądu przez spółkę (...) wraz wnioskiem o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego , w dniu 11 marca 2013r.

W ramach czynności postępowania egzekucyjnego, w dniu 29 sierpnia 2014r, komornik sporządził plan podziału powyższej kwoty.

W ramach rozważań prawnych w pierwszej kolejności , oceniając ważność umowy cesji zawartej w dniu 6 lutego 2013r pomiędzy spółka (...), obejmującą wierzytelności obecnie łącznie dochodzone pozwem , Sąd Okręgowy stwierdził , iż jakkolwiek obejmowała ona wierzytelności przyszłe, bo dotyczące świadczeń za [rzeczywiście zrealizowane partiami] , dostawy miały węglowego , które miały mieć miejsce do 13 lutego 2013r jest , wbrew zarzutom strony pozwanej , umową przelewu ważnie zawartą.

Wszystkie wątpliwości , które w tym zakresie podnosiła spółka z C. , a które rzeczywiście mogły wynikać z brzmienia pisma spółki (...) z dnia 13 lutego 2013r które ta uznawała za zawiadomienie swojego dłużnika o dokonanej cesji , doręczonego pozwanej w dniu 22 lutego tego roku , zostały usunięte najpóźniej w dniu 7 marca 2013r po tym kiedy spółka z W. przesłała pozwanej egzemplarz umowy cesji z powodem. Od tej co najmniej daty dłużniczka spornej wierzytelności została zawiadomiona o jej przelewie na powoda.

Wobec tego bez znaczenia , w ocenie Sądu I instancji, dla uznania roszczenia A. A. (1) za usprawiedliwione, jest kolejny zarzut spółki (...), odwołujący się do wyników postępowania o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

Złożenie wraz z samym wnioskiem o zgodę, sumy 437 162,82 zł , stanowiącej część należności za sprzedany miął węglowy, na podstawie umowy z dnia 21 stycznia 2013r , nr (...) , mimo , że Sąd Rejonowy w C. , uznając wniosek pozwanej spółki za usprawiedliwiony , podzielił jej wątpliwości co do tego , kto jest uprawnionym do uzyskania tego świadczenia.

Pozwana nie uwzględnia bowiem , iż na skutek rozpoznania apelacji od tego orzeczenia , Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił je i wniosek spółki z C. oddalił.

Zatem nie można podzielić zapatrywania pozwanej zgodnie z którym składając to świadczenie na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego , zwolniła się skutecznie ze swojego zobowiązania , także ze skutkiem dla dochodzącego świadczenia cesjonariusza.

Wbrew stanowisku pozwanej nie sprzeciwia się uwzględnieniu powództwa także i to, iż kwota przekazana do Sądu wraz z wnioskiem , wobec dokonanych zajęć wierzytelności o którą toczy się spór , także na rzecz innych wierzycieli spółki (...), została przez Sąd Rejonowy w Chełmie przekazana prowadzącemu postępowanie egzekucyjne komornikowi przy Sądzie Rejonowym dla miasta (...)Zdaniem Sądu I instancji , dokonane przez komornika zajęcia tej wierzytelności wobec spółki (...) jako trzeciodłużnika , począwszy od zajęcia dokonanego z dniem 22 kwietnia 2013r nie mogły odnieść skutku wobec wierzytelności dochodzonej pozwem.

Ta bowiem wcześniej, na podstawie ważnie zawartej i wywołującej skutek prawny przed tą datą, umowy cesji z dnia 6 lutego 2013r została przeniesiona z majątku egzekwowanego dłużnika L., a uprawnionym z niej stał się A. A. (1).

Zatem, skoro skutki zajęcia egzekucyjnego jej nie dotyczą, to pozwana nadal jest w odniesieniu do niej i w jej zakresie ilościowym dłużnikiem powoda. Fakt, że całością wskazanej wyżej kwoty złożonej wraz z wnioskiem depozytowym do Sądu, dysponuje organ egzekucyjny, nie wywołało bowiem, po stronie spółki (...), skutku tożsamego z wywiązaniem się ze zobowiązania poprzez spełnienie świadczenia.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 98 §1 i 3 kpc.

W apelacji od tego wyroku, zaskarżając go w całości, strona pozwana domagała się w pierwszej kolejności jego zmiany i oddalenia powództwa oraz obciążenia A. A. (1) kosztami postępowania. Jako wniosek ewentualny skarżąca sformułowała żądanie wydania orzeczenia kasatoryjnego i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- naruszenia przepisów postępowania, w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 kpc, w następstwie przekroczenia granic swobodnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i zastąpienie jej oceną dowolną, w następstwie której Sąd I instancji dokonał błędnych ustaleń, które uczynił podstawą faktyczną podjętego rozstrzygnięcia.

Błędy te dotyczyły konstatacji zgodnie z którymi pozwana spółka uzyskała informację o zawarciu umowy cesji wierzytelności pomiędzy spółką (...) a powodem już w dniu 13 lutego 2013r, podczas gdy naówczas doręczone jej przez spółkę z W. zawiadomienie budziło tak istotne wątpliwości co do rodzaju czynności, która miała dojść do skutku w dniu 6 lutego 2013r, iż nie sposób mówić by zawiadomienie to mogło odpowiadać warunkom zawiadomienia o jakim mowa w art. 512 kc.

Podnoszona wada w tym zakresie, zgodnie ze stanowiskiem pozwanej, miała dotyczyć także ustalenia, iż umowa cesji miała miejsce w dniu 6 lutego, podczas gdy mogła ona być zawarta nie wcześniej aniżeli 13 lutego 2013r tj. później aniżeli nastąpiło pierwsze zajęcie komornicze spornej wierzytelności, w ramach postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przeciwko spółce (...) z inicjatywy M. B. (1), w sprawie Km 1996/11.

W ramach tego zarzutu apelująca negowała także poprawność ustalenia Sądu I instancji zgodnie z którym pomiędzy 12 kwietnia a 22 kwietnia 2013r, sporna wierzytelność nie była zajęta w ramach postępowania egzekucyjnego, mimo, że ustalenie to nie ma podstawy w treści zgromadzonych dowodów, co więcej, nawet przy jego przyjęciu, nie ma ono w odniesieniu do pozwanej, jako trzeciodłużnika żadnego znaczenia, dla którego skutek uchylenia zajęcia powstaje dopiero z chwilą zawiadomienia go o tym przez organ egzekucyjny, a powód w sporze nie dowiódł, kiedy ono nastąpiło,

- art. 231 kpc, jako konsekwencji nie uwzględnienia przez Sąd Okręgowy, że pozwana spółka wykazała, iż wierzytelność o która toczy się spór, była zajęta, a A. A. (1) nie dowiódł, że skutek ten ustał, jako następstwo umorzenia postępowania egzekucyjnego, w sprawie z wniosku M. B. (1), ze skutkiem dla pozwanej jako trzeciodłużnika właśnie od, jak przyjął Sąd I instancji, 12 kwietnia 2013r.

Z tym zarzutem skarżąca powiązała zarzut naruszenia art. 6 kc w zw z art. 231 kpc, widząc jego realizacją właśnie w tym, że Sąd I instancji nie wziął pod rozwagę, że powód nie wykazał daty doręczenia spółce z C. zawiadomienia komornika prowadzącego postępowanie Km 1996/11 o jego umorzeniu, a ponadto czyniąc ustalenia dotyczące czasokresu w jakim sporna wierzytelność była wolna od zajęcia, postąpił wbrew regułom doświadczenia życiowego, które przeczą temu, aby dłużnik zajętej wierzytelności otrzymał to zawiadomienie w tym samym dniu, w którym organ egzekucyjny wydał orzeczenie kończące postępowanie wykonawcze w sposób formalny,

- art. 227 kpc , w następstwie nie uwzględnienia przez Sąd I instancji wniosku skarżącej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości , dla potwierdzenia stanu niewypłacalności spółki (...) , w dacie zawierania umowy cesji wierzytelności z tytułu zapłaty za dostarczony miał węglowy z A. A. (1) ,

- art. 365 1 kpc , jako następstwa wyrażenia przez Sąd Okręgowy nietrafnej oceny roszczenia powoda , nie uwzględniającej tego , że w warunkach zajęcia wierzytelności, na podstawie 895 §3 kpc w zw z art. art. 896 1 pkt 2 kpc strona pozwana miała obowiązek jej zrealizowania do rąk komornika lub poprzez wpłatę na rachunek depozytowy Sądu , mimo , że zgodnie z treścią uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie , w sprawie II Ca 969/13, tak właśnie była zobowiązana postąpić, a fakt zajęcia wykluczał możliwość jej zapłaty wobec wierzyciela , którym był egzekwowany dłużnik - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w W. albo też jakiegokolwiek innego podmiotu trzeciego.

W ramach tego zarzutu skarżąca spółka zaakcentowała , że orzeczeniem Sądu Okręgowego w Lublinie , który właśnie z tego powodu [dokonania kolejnych zajęć spornej wierzytelności u trzeciodłużnika po dacie złożenia przez spółkę (...) w C. wniosku o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego] , oddalił żądanie skarżącej , Sąd Okręgowy w Kielcach , przy rozstrzygnięciu sprawy był związany.

Argumentację dotyczącą charakteru i zakresu tego związania szeroko uzupełniła apelująca w piśmie procesowym uzupełniającym środek odwoławczy z daty wpływu do Sądu II instancji – 18 listopada 2016r / k. 879-893 akt / ,

- naruszenia prawa materialnego w postaci przeprowadzenia nieprawidłowej wykładni lub niezastosowania następujących norm :

- art. 896 1 pkt 2 kpc , w następstwie nie uwzględnienia przy podejmowaniu rozstrzygnięcia tego , iż na skutek złożenia przez apelującą środków pieniężnych , odpowiadających swoją wartością także rozmiarowi ilościowemu wierzytelności , którą powód nietrafnie uznaje za nabytą w drodze umowy przelewu z 6 lutego 2013r , na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego w C. [wraz z wnioskiem o zezwolenie na złożenie jej do depozytu sądowego jako przedmiotu świadczenia] nie doszło do wygaśnięcia zobowiązania po stronie spółki (...) wobec powstania skutku równoznacznego z materialnoprawnym następstwem spełnienia świadczenia, które zeń wynikało,

- art. 512, 896 §1 pkt 2 kpc jako konsekwencji nietrafnego przyjęcia przez Sąd I instancji , że dłużnik zajętej wierzytelności przekazując ją organowi egzekucyjnemu nie korzysta z ochrony wynikającej z pierwszej z wymienionych norm , mimo , że po stronie trzeciodłużnika taki obowiązek ma charakter bezwzględny, a ewentualny nabywca tej wierzytelności powinien poszukiwać ochrony swoich praw w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego.

- art. 841 kpc w zw z art. 896 § 1 pkt 2 kpc , wobec nietrafnego uznania przez Sąd , że A. A. (1) , jako osoba nie będąca wierzycielem egzekwującym w ramach postępowań wykonawczych, prowadzonych przeciwko spółce (...) , może skutecznie domagać się zapłaty kwoty dochodzonej pozwem od skarżącej , mimo , że jedyną drogą dla zapewnienia sobie ochrony jego prawa do zajętej wierzytelności było powództwo oparte na wskazanym wyżej przepisie , którego Sąd Okręgowy wadliwie nie zastosował.

W tym kontekście strona pozwana oceniała wytoczenie powództwa przez jako przejaw rażącego nadużycia przez powoda prawa podmiotowego oraz uprawnień natury procesowej, uznając , że ocena tego roszczenia jako usprawiedliwionego w całości stanowi naruszenia przez Sąd I instancji art. 5 kc.

Strona pozwana domagała się także uzupełnienia postępowania przed Sądem II instancji o dowody z dokumentów wskazanych przez nią , których treść, jej zdaniem jest podstawa ustalenia faktów doniosłych dla rozstrzygnięcia , a których nie mogła powołać wcześniej.

Sąd II instancji uwzględnił tylko jeden z nich - postanowienie o uchyleniu zajęcia w sprawie Km 1996/11 , dla potwierdzenia tego, kiedy jego odpis został doręczony trzeciodłużnikowi.

Pozostałe wnioski skarżące zostały oddalone, jako pozbawione znaczenia dla ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia./
k. 908 v akt /

Odpowiadając na apelację A. A. (1), domagał się jej oddalenia, jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw.

Odnosząc się polemicznie do wszystkich zarzutów przeciwniczki procesowej, w całości aprobował zarówno ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną jego roszczenia, wyrażoną w motywach wyroku Sądu Okręgowego.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy strony pozwanej nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

W szczególności nie można podzielić żadanego z zarzutów, na których opiera się jego konstrukcja

Nie ma racji skarżąca, podnosząc zarzut naruszenia art. 227 kpc.

Nie jest on usprawiedliwiony dlatego, że brak, [jak w tym przypadku] powiązania w nim tego przepisu z inną normą formalną, która również miałaby zostać tym samym naruszona, wyklucza możliwość skutecznego odwołania się do tego zarzutu.

Trzeba bowiem zwrócić uwagę, nawiązując się do brzmienia tego przepisu, stanowiącego, że przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, iż nie stanowi ona, sama w sobie źródła obowiązku po stronie Sądu, który mógłby być przezeń naruszony.

Jakakolwiek w motywach zarzutu skarżąca zarzuca Sądowi I instancji nie uwzględnienie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, tym nie mniej nie stawia równocześnie zarzutu formalnego naruszenia przepisu, który jest podstawą przeprowadzenia takiego dowodu.

Ponieważ Sąd II instancji, w ramach kontroli instancyjnej orzeczenia, jest związany zarzutami procesowymi, tego rodzaju zaniechanie konstrukcyjne po stronie apelującej decyduje o uznaniu tego zarzutu za nieuzasadniony.

Jedynie dla zapewnienia kompletności wyводу dodać trzeba, że nawet gdyby przyjąć, iż strona pozwana dokonała takiego powiązania art. 227 kpc z normą materialnoprawną art. 58 §1 kc, i to ewentualne jej zastosowanie dla oceny roszczenia A. A. (1) wymagało uwzględnienia wniosku o dowód z opinii biegłego to i tak sposób sformułowania przez spółkę (...) zakresu zadania esbeckiego, wykluczał przydatność tego dowodu dla ustaleń istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia.

Dowodzenie bowiem tego, iż spółka (...) w dacie zawierania umowy cesji wierzytelności z powodem była niewypłacalna, pozostaje prawnie irrelewantnym dla ewentualnego zastosowania normy art. 58 §1 kc i uznania jej na tej podstawie za nieważną, wobec sprzeczności z przepisami prawa.

Potwierdzenie takiego stanu rzeczy, w zakresie kondycji ekonomicznej L., byłoby relewantne wtedy, gdyby w sporze stron chodziło o uznanie zawarcia tej umowy za bezskuteczną na podstawie roszczenia opartego na konstrukcji skargi paulińskiej. W rozstrzyganej sprawie nie może to być jednak realnie rozważane skoro spółka z C. nie podnosiła innych okoliczności mających wskazywać na realizację pozostałych przesłanek normatywnych takiej skargi, a przede wszystkim, jako nie będąca wierzycielem spółki (...), nie była uprawniona do podjęcia obrony przed roszczeniem A. A., w drodze zarzutu odwołującego się do bezskuteczności względnej czynności prawnej - umowy cesji z dnia 6 lutego 2013r.

Niezasadnie strona pozwana powołuje zarzut naruszenia art. 233 §1 kpc.

Zgodnie z utrwalonym, podzielanym przez Sąd Apelacyjny, w składzie rozstrzygającym sprawę, stanowiskiem Sądu Najwyższego, wypracowanym na tle wykładni tego przepisu, skuteczne powołanie zarzutu jej naruszenia,

wymaga od strony wykazania na czym, w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów, polegała nieprawidłowość postępowania Sądu, w zakresie dokonanej oceny i wynikających z niej ustaleń faktycznych. Skarżąca podnosząc ten zarzut, odwołując się do argumentów natury jurydycznej, jest zobowiązana wykazać w szczególności dlaczego oceny tej nie da się pogodzić z zasadami doświadczenia życiowego lub [i] regułami logicznego rozumowania.

Tym samym nie jest wystarczające dla skutecznego ich podważenia aby krytyka skarżącej ograniczyła się i równocześnie wyczerpała, w przeciwstawieniu ocenie i ustaleniom Sądu własnej ich wersji, zdaniem apelującej poprawnych i odpowiadających, w zakresie okoliczności faktycznych, relewantnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia, rzeczywistemu stanowi rzeczy.

/ por. bliżej w tej kwestii także, powołane jedynie dla przykładu, zbieżne z prezentowanym stanowiskiem, zapatrywanie Sądu Najwyższego, wyrażone w motywach judykatów z 23 stycznia 2001, sygn. IVCKN 970/00 i z 6 lipca 2005, sygn. III CK 3/05, obydwie powołane za zbiorem Legalis./

Nie można też tracić z pola widzenia i nie uwzględniać, że swobodna ocena dowodów i oparte na wynikających z niej wnioskach, czynienie ustaleń faktycznych, doniosłych z punktu widzenia rozstrzygnięcia, jest podstawowym elementem składającym się na jurysdykcyjną kompetencję Sądu, a zatem, nawet w sytuacji, gdy z treści dowodów zgromadzonych w sprawie da się wyprowadzić, w zakresie ustaleń, wnioski równie logiczne, chociaż przeciwne do tych, które sformułował Sąd to i tak, zarzut apelacyjny nieprawidłowości w tym zakresie, musi zostać odparty o ile tylko dokonana przez Sąd ocena mieści się w granicach i odpowiada kryteriom wymienionym w art. 233 §1 kpc.

Dopóty dopóki tak jest, Sąd II instancji także jest zobowiązany wnioski z tak przeprowadzonej oceny wynikające dla dokonanych ustaleń faktycznych, aprobować.

Analiza argumentów jakie powołała strona pozwana motywując ten zarzut, nota bene łącząc w jeden, zarzut naruszenia art. 233 §1 kpc oraz błędu w ustaleniach faktycznych, mimo, że, co oczywiste, nie są one zarzutami tożsamymi, albowiem błędne ustalenia faktyczne, mogą ale nie muszą być konsekwencją nieprawidłowej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów.

/ por. w tej kwestii, dla przykładu orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 listopada 2007r, sygn.. I ACa 882/07, powołane za zborem Lex. /

Argumenty te nie są wystarczającymi dla uznania któregośkolwiek z tak uzasadnianych zarzutów, za uzasadnione.

Oto bowiem polemika tak z oceną ale w szczególności ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd Okręgowy, nie ma cech polemiki rzeczowej, skonstruowanej w sposób wskazany wyżej ale ogranicza się do przeciwstawienia stanowisku Sądu własnej oceny i ustaleń, które jako sprzeczne z konstatacjami faktycznymi przyjętymi przez Sąd I instancji decydują, w ocenie skarżącej o tym, że te ostatnie nie są poprawne i zawierają błędy.

W motywach tych bowiem apelująca ponownie powtarza własną wersję zdarzeń, którą prezentowała już podczas postępowania rozpoznawczego przed Sądem I instancji.

Zgodnie z nimi do umowy cesji pomiędzy spółką (...) i powodem doszło nie wcześniej aniżeli 13 lutego 2013r, a zatem już po zajęciu wierzytelności u trzeciodłużnika przez komornika przy Sądzie Rejonowym dla (...), a na skutek nieobalonego przez powoda domniemania ciągłości zajęć, nieuprawnionym jest ustalenie Sądu I instancji, zgodnie z którym w okresie od wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, prowadzonego z inicjatywy M. B. (1) przeciwko spółce (...), do czasu kolejnych zajęć tej samej wierzytelności wobec pozwanej, była ona od takiego zajęcia wolna.

Polemika ta ma charakter dowolny, by wskazać jedynie, że zgodnie z niekwestionowanymi, w ramach omawianego zarzutu skarżącej, ustaleniami Sądu I instancji wierzytelność przysłała, która była przedmiotem cesji zawartej w dniu 6 lutego 2013r, była już wówczas dostatecznie skonkretyzowana, a skutek przelewu nastąpił do dnia 13 lutego 2013r,

kiedy [co także nie było przez pozwaną negowane] doszło do przekazania przez A. A. ostatniej partii miału węglowego , który zakupiony przez spółkę (...), w całości odebrała od powoda strona pozwana.

W ramach tej polemiki spółka (...) nie wyjaśnia dlaczego uznaje , że umowa przelewu spornej wierzytelności została zawarta 13 lutego 2013r , skoro równocześnie twierdzi , że po tej dacie także miała wątpliwości co do tego czy do zawarcia umowy doszło i a jeżeli tak to na jakich warunkach beneficjentem wierzytelności został pozwany , a wątpliwości te zdecydowały o tym , że złożyła wniosek do Sądu Rejonowego w C. o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia - kwoty 437 162, 82 zł , obejmującej też wartość wierzytelności objętej sporem do depozytu sądowego.

Nie przeczy też skarżąca ustaleniu Sądu Okręgowego , iż najpóźniej w dniu 7 marca 2013r , a zatem jeszcze przed złożeniem tego wniosku do Sądu, otrzymała od L. egzemplarz umowy cesji z 6 lutego 2013r wraz z dokumentami rozliczeniowymi pomiędzy cesjonariuszem i cedentką , podobnie jak i inne , tożsame rodzajowo umowy L. z innymi sprzedawcami paliwa węglowego , wykorzystanego ostatecznie przez stronę pozwaną.

Negując ustalenie , zgodnie z którym w okresie pomiędzy datą wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 1996/11, a datą dokonania kolejnych zajęć spornej wierzytelności u pozwanej jako trzecio dłużnika [12 kwietnia – 22 kwietnia 2013r], wierzytelność L. była pod takiego zajęcia wolną , pozwana nie bierze pod rozwagę tego , że pretensja dochodzona od spółki (...) w tej sprawie egzekucyjnej i do której odnosiło się zajęcie o którym pozwana dowiedziała się w dniu 19 lutego tego roku , obejmowała jedynie sumę 26 846, 58 złotego a zatem nawet gdyby założyć , że zajęcie to nadal aż do zawiadomienia pozwanej przez komornika o jego uchyleniu – 23 kwietnia 2013r trwało to i tak, zważywszy na zakres ilościowy wierzytelności spółki z W. z tytułu ceny za miał węglowy na podstawie umowy z 21 stycznia 2001r wobec spółki (...), miałyby żadnego znaczenia dla treści rozstrzygnięcia.

Ta teza faktyczna skarżącej, mająca decydować o trafności omawianego zarzutu pomija to , że postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego , w sprawie Km 1996/11 , wydane przez komornika przy Sądzie Rejonowym dla (...)w dniu 12 kwietnia 2013r, było wynikiem zawarcia i realizacji trójstronnego porozumienia pomiędzy stronami tego postępowania , M. B. i spółką (...) oraz A. A. (1), który przejął i spłacił w całości egzekwowany dług spółki wobec wierzycielki. Umorzenie postępowania , jako skutek wykonania porozumienia był aprobowany przez wszystkie jego strony , jako jeden z jego efektów.

Umorzenie to spowodowało, po myśli art. 826 kpc , ex lege, skutek w postaci uchylenia dotąd dokonanych czynności egzekucyjnych , w tym zajęcia wierzytelności dłużnika u trzeciodłużnika - odnoszącego się naówczas jedynie do wskazanej wyżej kwoty niewiele przekraczającej 26 846 złotych]

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem doktryny prawa procesowego, organ egzekucyjny w takiej sytuacji nie jest zobowiązany do wydawania zarządzeń uchylających , wcześniej dokonane czynności , powinien natomiast umożliwić dłużnikowi dysponowanie majątkiem objętym dotąd egzekucją.

/ por. w tej materii uwagi M. Golinowskiej w komentarzu do kodeksu postępowania cywilnego pod redakcją J. Jankowskiego t. II wydawnictwo CH Beck 2016/

Ten obowiązek komornika zdecydował , że przesłał on pozwanej jako dłużnikowi zajętej dotąd wierzytelności, orzeczenie o uchyleniu zajęcia , tym nie mniej, data jego doręczenia spółce (...) nie wpłynęła w żaden sposób na opisany skutek umorzenia , który nastąpił z mocy prawa, w dacie prawomocności tego orzeczenia.

Pozwana odwołując się do dalszego obowiązywania zajęcia po dniu 12 kwietnia 2013r nie starała się nawet dowodzić w jakiej dacie orzeczenie o umorzeniu uzyskało walor prawomocności , w tym w szczególności , iż zyskało ów walor po dniu 22 kwietnia 2013r jako dacie zajęcia tej samej wierzytelności na poczet kolejnych - postępowań egzekucyjnych , prowadzonych z inicjatywy innego wierzyciela L. - spółki (...) SA . Fakt doręczenia zarządzenia komornika o uchyleniu zajęcia jest z tego punktu widzenia nieistotny dlatego , że spółka z C. nie może być uznana za podmiot , któremu po myśli art. 828 kpc przysługiwałoby zażalenie na to postanowienie, formalnie kończące postępowanie wykonawcze.

Konsekwencją prezentowanego stanowiska, w tym w szczególności przy odwołaniu się do zakresu zajęcia wierzytelności spółki (...) wobec skarżącej, w związku z postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym z inicjatywy M. B. (1), jest uznanie, iż także zarzut pozwanej spółki odwołujący się do naruszenia przez Sąd I instancji normy art. 231 kpc jest niezasadny.

Jest tak już tylko z tego powodu, że nawet ewentualne jego naruszenie przez Sąd Okręgowy [ku potwierdzeniu którego brak podstaw z przyczyn wskazanych wyżej dotyczących skutków umorzenia postępowania wykonawczego, w zakresie kontynuacji / aktualności / zajęcia wierzytelności dokonanego w jego ramach, nie byłoby doniosłe dla treści rozstrzygnięcia o żądaniu A. A. (1).

Nie uwzględnienie zarzutów dotyczących oceny dowodów oraz opartych na jej wnioskach ustaleń faktycznych ma m.in. i tę konsekwencję, iż ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy jako poprawne, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne.

Wymagają one uzupełnienia jedynie o okoliczność, która wynika z dowodu przeprowadzonego przed Sądem II instancji, w postaci kopii zarządzenia komornika o uchyleniu zajęcia.

Uchylenie to, dokonane w sprawie Km 1996/11 z wniosku M. B. (1) przeciwko L. - spółce z o. o. w W., zostało dokonane w dniu 12 kwietnia 2013r, a jego odpis został doręczony stronie pozwanej, jako dłużnikowi zajętej wierzytelności, w dniu 23 kwietnia 2013r

/ dowód kopia zarządzenia k. 885 akt /

Dokument ten nie był kwestionowany przez strony z punktu widzenia jego wiarygodności.

Przechodząc do oceny zarzutów materialnoprawnych, w pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę, że w grupie tych zarzutów skarżąca powołuje, jako nieprawidłowo zastosowane przez Sąd Okręgowy, także normy natury procesowej [art. 896 §1 pkt 2 i 365 §1 kpc], tym nie mniej jest to usprawiedliwione albowiem za ich pośrednictwem spółka (...) zmierza do wykazania, iż przekazując, do Sądu Rejonowego w C., wraz z wnioskiem o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego przedmiotu świadczenia, kwoty 437 162, 82 zł, jako równowartości części wierzytelności spółki (...) z tytułu zapłaty ceny za zakupiony i dostarczony spółce miał węglowy, w ramach umowy z 21 stycznia 2013r, osiągnęła skutek materialnoprawny tożsamy ze spełnieniem świadczenia.

Skutek ten, w jej ocenie, powinien być prowadzić do oddalenia powództwa A. A. (1) jako, że swoim zakresem obejmował także pretensję finansową powoda, będącą przedmiotem jego roszczenia.

Stanowisko to nie jest usprawiedliwione i taka jego ocena decyduje o niezasadności stawianych zarzutów.

Nietrafna jest zasadnicza teza strony pozwanej, na której opiera się zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 896§1 pkt 2 kpc, zgodnie z którą, przekazując do Sądu Rejonowego w C., wraz z wnioskiem o zezwolenie na złożenie świadczenia do depozytu sądowego sumę 437 162, 82 zł, dokonywała tego na rachunek depozytowy Sądu w trybie tego przepisu, wykonując tym samym obowiązek, który wynika z tej normy, dla czynności dłużnika zajętej wierzytelności związanych z zajęciem egzekucyjnym, w ramach którego trzeciodłużnik jest zobowiązany świadczenie należne dłużnikowi przekazać komornikowi lub złożyć na rachunek depozytowy Ministra Finansów. Realizując ten obowiązek staje się wolny od zobowiązania tak, jakby spełnił wynikające z niego świadczenie wobec egzekwowanego dłużnika.

Przeciwko trafności tego stanowiska przemawia zarówno argumenty faktyczne jak i przede wszystkim argumenty natury prawnej, związane z charakterem i skutkami materialnoprawnymi postępowania depozytowego.

Zgodnie z faktami ustalonymi w sprawie, w dacie złożenia wniosku o zezwolenie na złożenie świadczenia do depozytu sądowego i przekazania do Sądu Rejonowego równowartości części wierzytelności spółki (...), odpowiadającej sumie, która wyrażała wartość świadczenia mającego być objętym zezwoleniem czyli 11 marca 2013r, wierzytelność była objęta zajęciem komorniczym dokonany na podstawie wskazanego wyżej przepisu, jedynie w podniesieniu do

należności egzekwowanej wobec L. przez M. B. (1) , w sprawie Km 1996/11, zamykającą się kwotą należności głównej , 26 846, 58 zł.

Zważywszy na rozmiar ilościowy świadczenia , które było objęte żądaniem zezwolenia na złożenie [437 162, 82 zł] , przy odniesieniu go także do skali pretensji finansowej powoda [384 113, 26 zł] , zajecie to nie mogło decydować o tym , że wpłata środków pieniężnych przez spółkę wnioskodawcę na rachunek Sądu, chociażby w tej części , która dotyczyła należności M. B. , mogła być traktowana jako dokonana w realizacji obowiązku , który wynikał z art. 896 §1 pkt 2 kpc.

Kolejnym argumentem natury faktycznej, negującym taki charakter tej wpłaty jest stanowisko samej skarżącej , która w motywach wniosku o zezwolenie nie wskazuje na taki charakter wpłaty , zagadnienia tego w uzasadnieniu żądania nie poruszając.

Przeciwko poprawności stanowiska strony pozwanej przemawiają przede wszystkim jednak argumenty natury prawnej , odwołujące się do charakteru postępowania depozytowego i jego materialnoprawnych skutków.

Stanowisko skarżącej spółki , w ramach którego twierdzi ona , iż spełniła obciążające ją świadczenie , także wobec powoda , przekazując na rachunek Sądu Rejonowego w C.równowartość tej części wierzytelności z której dług ją naówczas obciążał, opiera się niejako na dwóch podstawach.

Po pierwsze na tej , która ma wynikać z treści orzeczenia Sądu Rejonowego w C. , który dzieląc jej wątpliwości co do tego kto jest jej wierzycielem , zezwolił jej na złożenie kwoty odpowiadającej jej wartości do depozytu sądowego.

Drugą z tych podstaw jest pogląd zgodnie z którym, stanowisko Sądu Okręgowego w Lublinie , zawarte w motywach jego postanowienia , którym na skutek apelacji jednego z uczestników postępowania , zmienił rozstrzygnięcie Sądu niższej instancji i wniosek spółki (...) oddalił , był dla skarżącej wiążący , co do tego , iż dysponentem tej , przekazanej na rachunek Sądu I instancji sumy , powinien być komornik prowadzący postępowania egzekucyjne przeciwko L. wobec dokonanych przez niego w ich ramach [kolejnych] zajęć wierzytelności dłużnika u strony pozwanej.

Oto bowiem nie mogąc postąpić wbrew orzeczeniom Sądów , po pierwsze już przekazując pieniądze na rachunek Sądu Rejonowego spełniła obciążające ją świadczenie, także ze skutkiem dla pretensji finansowej A. A. (1) , a po zmianie jego rozstrzygnięcia , wobec stanowiska prawnego Sądu II instancji, musiała aprobować przekazanie tej sumy organowi egzekucyjnemu , dokonane faktycznie przez Sąd Rejonowy wC.ze swojego rachunku depozytowego.

Ocen tych nie można podzielić .

Skutek spełnienia świadczenia który , motywując zarzut naruszenia art. 896 §1 pkt 2 kpc , strona pozwana wiąże z faktem przekazania kwoty 437 162, 82 zł na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego w C.wraz z wnioskiem o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego i późniejszą treścią orzeczenia zezwalającego z dnia 4 lipca 2013r , może , zgodnie z normą art. 470 kc, nastąpić tylko wówczas, jeżeli :

- po pierwsze, złożenie nastąpi w sposób ważny, przez co rozumie się złożenie świadczenia w zgodzie z treścią zobowiązania oraz w warunkach , które określają przepisy prawa materialnego , wskazujące przeszkody odnoszące się do wierzyciela ,w następstwie których dłużnik nie mógł świadczenia spełnić ,

- po drugie zobowiązany nie zdecyduje się zdeponowanego świadczenia odebrać wcześniej aniżeli uczyni to wierzyciel,

- po trzecie wierzyciel odbierze je , wypełniając warunki , które w ramach prawomocnego orzeczenia zezwalającego , określił Sąd. W tym sensie skutek ten ma charakter warunkowy.

/ por. w tej materii także, zbieżne z wyrażonym , wskazane dla przykładu , stanowiska Sądu Najwyższego, zawarte w judykatach z 17 marca 1970r , publ. OSNCP z 1970 nr 11 poz. 209 oraz z 4 kwietnia 2007 , sygn. V CSK 499/06 powołany za zbiorem Legalis/

Spełnienie się tych warunków powoduje , że stan spełnienia świadczenia [pieniężnego] po stronie dłużnika ma moc wsteczną , od daty zdeponowania na rachunku depozytowym Sądu do którego został skierowany wniosek o zezwolenie na złożenie kwoty odpowiadającej temu świadczeniu. Aby skutek taki nastąpił, sam wniosek dłużnika powinien być formalnie i oraz z punktu widzenia materialnoprawnego , uzasadniony.

Zatem , odnosząc te uwagi natury ogólnej do stanu faktycznego rozstrzyganej sprawy , nie można uznać , że przekazanie przez skarżącą na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego w(...)wskazanej wyżej kwoty, w związku ze złożeniem wniosku depozytowego , może być uznane za takie , które miało skutek przekazania na rachunek depozytowy Ministra Finansów równowartości zajętej wierzytelności - dłużnika - na potrzeby postępowania prowadzonego przez komornika , w realizacji obowiązku o jakim mowa w art. 896 §1 pkt 2 kpc.

Złożenie ich w ten sposób, nie mogło zatem rodzić skutku tożsamego ze spełnieniem świadczenia wobec wierzycieli spółki (...) oraz powoda.

Wobec nie zrealizowania także , opisanych wyżej warunków , w jakich do takiego skutku o charakterze materialnoprawnym mogłoby dojść po stronie pozwanej na podstawie art. 470 kc w zw z art467 kc , stawiany zarzut należy uznać za nieusprawiedliwiony.

Dla zapewnienia kompletności wyводу, powiedzieć dodatkowo należy , iż w ustalonym w sprawie stanie faktycznym , a w szczególności wobec treści orzeczenia Sądu Okręgowego w Lublinie , który na skutek rozpoznania apelacji , zmienił postanowienie Sądu Rejonowego i wniosek spółki (...) oddalił , tym samym uznając brak podstaw dla złożenia świadczenia do depozytu sądowego , środki finansowe zdeponowane rachunku Sądu I instancji przez wnioskodawcę, okazały się być tylko przedmiotem depozytu , a Sąd [Skarb Państwa] jedynie ich przechowawcą. W dacie wydania tego orzeczenia , gdy okazało się , iż nie mogą one posłużyć wywołaniu skutku materialnoprawnego spełnienia świadczenia przez (...) wobec spółki (...) lub któregoś z innych podmiotów trzecich [realizujących warunki odbioru świadczenia z depozytu sądowego , w sytuacji gdyby postanowienie Sądu I instancji uzyskało walor prawomocności] , pozwana spółka stała się uprawnioną do ich odbioru.

Nie zostało dowiedzione w sprawie, aby z tego uprawnienia chociażby próbowała skorzystać.

Omówiony zarzut wiąże się bezpośrednio z zarzutem kolejnym w ramach , którego apelująca neguje nie zastosowanie przez Sąd I instancji normy art. 365 §1 kpc w zw z art. 896 §1 pkt 2 kpc

Zważywszy na argumentację , którą pozwana spółka posłużyła się , by zarzut ten umotywić, powiedzieć należy , że w istocie sprawdza się on do poglądu , iż była związana poglądem prawnym Sądu II instancji , w oparciu o który, żądanie udzielenia zezwolenia na złożenie świadczenia do depozytu sądowego zostało oddalone.

Związanie to miało powodować , że złożone na rachunku Sądu Rejonowego w C. pieniądze musiały zostać przekazane komornikowi prowadzącemu postępowania egzekucyjne w inicjatywy wierzycieli spółki (...). Zadysonowanie tymi środkami w realizacji dokonanych przez niego zajęć spornej wierzytelności miało swoją podstawę w art. 896 §1 pkt 2 kpc w zw z art. 902 kpc.

Tak uzasadniany zarzut jest nietrafny, gdyż opiera się na wadliwym założeniu , że strony postępowania depozytowego, a także Sady obu instancji , w sprawie rozstrzyganej obecnie, są związane motywami rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014r , w sprawie o sygnaturze II Ca 969/13.

Założenie to jest nieuzasadnione.

Zgodnie z utrwalonym i aprobowanym przez skład Sądu Apelacyjnego rozstrzygającą sprawę , stanowiskiem Sądu Najwyższego zakres takiego związania , którego podstawą w odniesieniu do stron , Sądu rozstrzygającego sprawę , innych Sądów , organów państwowych i organów administracji publicznej jest art. 365 §1 kpc , pozostaje ograniczony

tylko do treści sentencji takiego prawomocnego wyroku [postanowienia co do istoty sprawy] tj. rozstrzygnięcia , sposobu osądzenia sprawy.

/ por. w tej kwestii także, wskazane jedynie przykładowo judykaty Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2000r , sygn. II CKN 655/98, z 23 maja 2002r sygn. IV CKN 1073/00, z 15 listopada 2007r , sygn. II CSK 347/07, z 15 stycznia 2015r , sygn. IV CSK 181/14 - wszystkie powołane za zbiorem Legalis , a także uwagi M. Kunickiego w komentarzu do kodeksu postępowania cywilnego pod red. K. Piaseckiego , t. I wydawnictwo CH Beck 2016 oraz A. Jakubeckiego w komentarzu do kodeksu postępowania cywilnego t. I , wydawnictwo Wolters Kluwer Business 2011r /.

Motywy [przyczyny] rozstrzygnięcia , nie mają takiego waloru , mogą jedynie służyć do określenia zakresu mocy wiążącej sentencji rozstrzygnięcia.

/ por A. Jakubecki op. cit , a także judykat Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015r, sygn.. V CSK 210/14 , powołany za zbiorem Legalis/

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy w Kielcach i Sąd Apelacyjny, dokonujący instancyjnej kontroli wydanego przez ten Sąd wyroku, są związane , w zakresie swoich kompetencji jurysdykcyjnych , jedynie tym , że wniosek spółki (...) w C. o zezwolenie na złożenie świadczenia odpowiadającego wartościowo części wierzytelności z której wynikał dla niej dług z tytułu ceny za nabyty miał węgielowy wobec spółki (...), został prawomocnie oddalony.

Już tylko na marginesie należy wskazać , że argumenty powołane w motywach orzeczenia oddalającego wniosek depozytowy odczytane przez pryzmat normy art. 693¹ kpc, określającej zakres kognicji Sądu rozstrzygającego takie żądanie ,budzą wątpliwości.

Także i sama wnioskodawczyni w postępowaniu zakończonym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Lublinie była związana jedynie treścią sentencji postanowienia w sprawie II Ca 969/14.

W konsekwencji , co należy jeszcze raz zaakcentować, mogła się , niezależnie od motywów rozstrzygnięcia Sądu II instancji , ubiega o zwrot na swoją rzecz kwoty 437 162, 82 zł , dotąd przechowywanych na rachunku SR wC.. w których częścią była należność o którą A. A. (1) skierował obecnie swoje roszczenie.

Dyspozycja tymi środkami przez Sąd Rejonowy w C., który jak wynika z niekwestionowanych w apelacji ustaleń , przekazał je w całości komornikowi prowadzącemu postępowania egzekucyjne z wniosków kilkunastu wierzycieli spółki (...) , wbrew temu , na co w ramach omawianego zarzutu wskazuje skarżąca, nie mogło doprowadzić do zwolnienia się spółki ciepłowniczej ze zobowiązania - także wobec A. A. (1).

Umożliwienie w ten sposób dysponowania nimi przez organ egzekucyjny , warunkach uprzednio dokonanych zajęć wierzytelności , której wartość środki te reprezentowały, nie może być uznane za prowadzące do takiego skutku po stronie pozwanej, jako jej dłużnika.

Gdyby przekazanie tych środków przez Sąd miało taki skutek , to rzeczywiście [także] w odniesieniu do powoda, strona pozwana byłaby wolna od swojego obowiązku. A. A. , jako osoba trzecia , w relacji do stron postępowań egzekucyjnych , prowadzonych przeciwko spółce (...), mógłby zwalczać konsekwencje zajęcia wierzytelności, uznawanej przezeń za własną , na podstawie art. 841 § 1. kpc., podnosząc , że zajęcie odnosi się do prawa nie przysługującego dłużnikowi.

Tak jednak nie jest , a wobec tego także stawiany przez skarżącą zarzut naruszenia wskazanej wyżej normy, nie jest usprawiedliwiony.

Ponownie odwołując się do przepisu art. 898 §1 pkt 2 kpc wskazać trzeba , że skutek na który powołuje się pozwana może nastąpić jedynie wówczas, gdy przekazanie świadczenia wynikającego z wierzytelności dłużnika przez trzeciodłużnika następuje w wykonaniu wezwania organu egzekucyjnego , dokonującego zajęcia prawa z którego wynika dla egzekwowanego dłużnika świadczenie z którego mogą się zaspokoić jego wierzyciele.

Przekazanie tego świadczenia przez spółkę (...), aby mogło odnieść skutek zwolnienia, musiało nastąpić bądź to na rachunek komornika albo na rachunek depozytowy Ministra Finansów.

Dopiero zdeponowanie w taki sposób tych środków spełniało warunek ustawowy zajęcia ich w celu egzekucyjnego zaspokojenia wierzycieli dłużnika.

Tylko w tej formie zgromadzone środki pieniężne mogą posłużyć zaspokojeniu egzekwowanych długów spółki (...), czyniłyby wolnym od zobowiązania spółkę (...), także wobec powoda.

Jak już wskazano wcześniej, czynność przekazania pieniędzy reprezentujących swoją wartością część wierzytelności spółki - dłużnika na rachunek Sądu Rejonowego w związku ze złożeniem wniosku depozytowego nie może być utożsamiona z wykonaniem przez pozwaną obowiązku wynikającego z zajęcia dokonanego w trybie art. 896 §1 pkt 2 kpc albowiem nie tylko w tym czasie [kolejne] zajęcia tej wierzytelności nie były przez komornika dokonywane ale przede wszystkim przekazanie tych środków miało zupełnie inny niż wykonanie obowiązku egzekucyjnego, charakter i cel, wynikając jedynie z faktu złożenia wniosku o zezwolenie na złożenie świadczenia, które te środki reprezentowały, do depozytu sądowego.

W ten sposób skarżąca zmierzała wprawdzie do zwolnienia się od zobowiązania ale na zupełnie innej podstawie materialnoprawnej, bo w odwołaniu się do warunków tegoż, wynikających z art. 470 kc w zw z art. 467 kc.

Rachunek na którym pieniądze te były przechowywane w Sądzie Rejonowym nie były rachunkiem depozytowym Ministra Finansów o jakim mowa w art. 896 §1 pkt 2 kpc, a jedynie rachunkiem na którym były zdeponowane przez czas trwania postępowania depozytowego, nie mogąc zatem posłużyć zaspokojeniu wierzycieli egzekwujących L., powinny zostać zwrócone pozwanej po prawomocnym jego zakończeniu. Dysponując nimi na nowo pozwana powinna była przekazywać je komornikowi, w ramach realizacji [kolejnych] zajęć, dokonanych w czasie trwania postępowania depozytowego lub ewentualnie, w wykonaniu obowiązku egzekucyjnego dłużnika zajętej wierzytelności przelewać je zgodnie z zajęciami i wskazaniem organu egzekucyjnego na rachunek depozytowy Ministra Finansów.

W ten sposób działając mogła doprowadzić do skutku zwolnienia od zobowiązania do którego, w ramach stawianych zarzutów apelacyjnych konsekwentnie się odwołuje.

W warunkach związania orzeczeniem o oddaleniu wniosku o złożenie świadczenia do depozytu sądowego, jako niezasadny należy uznać zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 512 kc.

Z jego uzasadnienia jednoznacznie wynika, że skarżąca wiąże naruszenie tej normy z realizacją zajęcia wierzytelności, w wykonaniu wezwania komornika.

Skoro, jak wskazano wyżej, zdeponowanie na rachunku Sądu Rejonowego w C. świadczenia nie stanowiło realizacji przez nią obowiązku z art. 896 §1 pkt 2 kpc nie można zasadnie formułować oceny, iż Sąd I instancji naruszył ten przepis, z przyczyn, które powołuje skarżąca.

Podzielając stanowisko prawne Sądu I instancji co do skuteczności umowy cesji z 6 lutego 2013r, trzeba także wskazać, że z ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie wynika, że jeszcze przed wystąpieniem do Sądu Rejonowego w C. ze wskazywanym już wielokrotnie wnioskiem, bo najpóźniej w 7 marca 2013r, spółka (...) dowiedziała się o fakcie i warunkach umowy przelewu spornej wierzytelności pomiędzy A. A. (1) a spółką (...) jako cedentem.

Informację tę uzyskała zatem wcześniej, niż miały miejsce kolejne zajęcia wierzytelności z tytułu ceny nabycia paliwa węglowego dokonane przez komornika, począwszy od 22 kwietnia 2013r

Informacja ta i jej data, gdy okazało się, że wniosek o złożenie świadczenia do depozytu został prawomocnie oddalony, a pozwana nie zwolniła się od swojego zobowiązania, także w sposób, do którego w postępowaniu, w sposób szczególny się odwoływała, były okolicznościami, które zdecydowały o nieskuteczności tych [późniejszych] zajęć, w

odniesieniu do pretensji finansowej A. A. wobec skarżącej , której dochodził w pozwie. W tym czasie wierzytelność ta nie stanowiła już składnika majątku dłużnika- spółki z W..

Nie można podzielić również zarzutu skarżącej zgodnie z którym dochodzenie roszczenia przez powoda , stanowi przejaw nadużycia prawa podmiotowego i jako sprzeczne z art. 5 kc powinno ulec oddaleniu.

Nie sposób doszukać przyczyn dla których żądanie A. A. (1) miałyby być ocenione jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Przypominając , że powód nie jest wierzycielem egzekwującym wobec spółki z W. , to , że tak jest w subiektywnym przeświadczeniu osób działających jako organy pozwanej spółki, nie jest wystarczającym dla uznania stawianego zarzutu za usprawiedliwiony.

Z podanych wyżej przyczyn , w uznaniu apelacji za niezasadną , Sąd Apelacyjny orzekł o jej oddaleniu , na podstawie art. 385 kpc, w związku z art. 470 kc w zw z art. 467 kc oraz art. 895 § i 896 §1 pkt 2 kpc.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego jest przepis art. 98 §1 i 3 kpc w zw z art. 108 § kpc i 391 § kpc i wynikająca z niej , dla wzajemnego rozliczenia stron, zasada odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna powodowi z tego tytułu od strony przeciwnej , wyczerpując się w wynagrodzeniu profesjonalnego pełnomocnika procesowego , została ustalona , zważywszy na wartość przedmiotu zaskarżenia , na podstawie art. §2 pkt 7 w zw z §10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015r [DzU z 2015 poz. 1800]

SSA Grzegorz Krężolek SSA Wojciech Kościołek SSA Barbara Górczanowska